

Antwoord van Gedeputeerde Staten op vragen van

G. Atzema (VVD) en H. Looy (BBB)
(d.d. 29 juli 2024)

Nummer
4116

Onderwerp
Beheersing wolvenpopulatie

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

Vanwege het groeiende aantal in Nederland gesignaleerde wolven en daarmee samenhangende incidenten met de wolf is het van belang om ook in Zuid-Holland voorbereid te zijn op de mogelijke intrede van de wolf in Zuid-Holland. Op dit moment beschikt de provincie Zuid-Holland nog niet over verordeningen of beleidsregels waarin hierop wordt geanticipeerd en dat baart ons zorgen en hebben daarover vragen aan het college. Deze vragen zijn van belang om inzicht te krijgen in de voorbereidingen en keuzes van het college met betrekking tot de mogelijke intrede van de wolf in onze provincie.

Ondergetekenden stellen aan het college van Gedeputeerde Staten (GS) de volgende vragen:

- 1. Er is een interprovinciaal wolvenplan. Tien provincies hebben dit inmiddels verankert in hun eigen provinciaal beleid. In Zuid-Holland is dit tot op heden niet gedaan. Verwerking in verordeningen en/of beleidsregels is nog niet gerealiseerd. Wanneer verwacht GS tot een provinciaal wolvenbeleid te komen, al dan niet in samenwerking met Bij12.*

Antwoord

In de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland hebben we al wel aandacht geschonken aan de mogelijke komst van de wolf en eventuele schade door de wolf waarvoor een tegemoetkoming kan worden gevraagd. Wij zijn daarnaast betrokken bij het interprovinciale wolvenplan en de daaraan gekoppelde interventierichtlijnen zoals vastgesteld door de Bestuurlijke Adviescommissie Vitaal Platteland op 13 april 2023.

Op dit moment wordt dit interprovinciale wolvenplan geactualiseerd. Na de actualisatie zullen wij bezien of er aanpassingen nodig zijn in onze verordening en beleidsregels. Als er daarvoor aanleiding is zullen wij handelen naar bevind van zaken, waarbij uiteraard het huidige interprovinciaal wolvenplan en de genoemde interventierichtlijnen als richtinggevend worden gehanteerd.

2. *De wolf is inmiddels in verschillende provincies gesignaleerd. Recent hebben zich nog incidenten met een wolf in de omgeving van Amersfoort voorgedaan en er komen diverse meldingen van doodgebeten schapen en andere landbouwhuisdieren. Is GS het met ons eens dat de kans reëel is dat de wolf zich binnen afzienbare tijd ook in Zuid-Holland zal laten zien? Zo nee, kunt u dat toelichten? Zo ja, op welke manier is de provincie Zuid-Holland hierop voorbereid?*

Antwoord

Er is inderdaad een kans dat de wolf zich op enig moment ook in onze provincie zal laten zien. In het interprovinciale wolvenplan¹ zijn Interventierichtlijnen opgenomen voor probleemsituaties met wolven. Indien zich een probleemsituatie voor doet handelen wij net als de andere provincies op basis van deze interventierichtlijnen. Daarnaast hebben wij noodafsteringen beschikbaar die kunnen worden ingezet om landbouwhuisdieren tijdelijk te beschermen in een gebied waar zich op dat moment een zwervende of doortrekkende wolf bevindt.

3. *Is er overleg gaande met experts en belanghebbenden om tot een effectieve aanpak te komen? Zo ja, hoe ziet dat overleg er uit, wat is de opdracht die hierbij is gegeven en wat is de stand van zaken op dit moment?*

Antwoord

Ja, dergelijke overleggen zijn er interprovinciaal. Vanuit het interprovinciale overleg word er o.a. gewerkt aan het actualiseren van het interprovinciale wolvenplan (zie ook de beantwoording van vraag 1). Daarnaast is er het Landelijk Overleg Wolf wat wordt gefaciliteerd door het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur, Interprovinciaal Overleg (IPO) en BIJ12. Bij dit overleg zijn de volgende organisaties betrokken: LTO Nederland, Stichting Beheer Platform Kleinschalige Schapen- en Geitenhouders, Vereniging Gescheperde Schaapskudden, Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De 12 Landschappen, Federatie Particulier Grondbezit, Dierenbescherming, Wolf Fencing Nederland, Zoogdierverseniging, Wageningen Environmental Research, Vereniging Nederlandse Gemeenten.

Als overheden streven wij ernaar om conflictarm samen te leven met de wolf, met een evenwicht in enerzijds wettelijke bescherming van de wolf en anderzijds het beperken van overlast en schade door de wolf. Dit uitgangspunt is dan ook meegegeven in de hiervoor genoemde overleggen

4. *De Europese Commissie is van mening dat Nederland onvoldoende doet om weidevogels te beschermen. Ze heeft recent aangekondigd met een zogeheten inbreukprocedure te beginnen. Onze provincie investeert in weidevogelbeheer en probeert de populaties te beschermen. Hoe kijkt GS tegen deze investering aan in relatie tot introductie van de wolf? Is de wolf niet een grote predator voor weidevogels en worden met introductie van de wolf de investeringen in weidevogelbeheer teniet gedaan?*

Antwoord

Wolven eten van nature met name grotere hoefdieren, maar ook kleine knaagdieren, andere middelgrote zoogdieren, vogels, vissen en vruchten. Op voorhand kunnen wij niet aangeven wat de omvang, maar ook de richting van het effect van de wolf op de weidevogels en investeringen in weidevogelbeheer zou kunnen zijn.

¹ <https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2023/11/Interprovinciaal-wolvenplan-Addendum-2023-Interventierichtlijnen.pdf>

5. *Wat wordt er gedaan om de veiligheid van zowel mens als dier te waarborgen in het geval de wolf in Zuid-Holland zijn intrede doet? In hoeverre is de provincie Zuid-Holland daarop voorbereid?*

Antwoord

Voor dergelijk situaties is het interprovinciaal wolvenplan tot stand gekomen. Als provincie volgen wij interventierichtlijnen voor probleemsituaties en probleemwolven welke zijn opgenomen in het interprovinciale wolvenplan. Veiligheid van mensen staat voorop. Wanneer die veiligheid acuut in het geding is, kan op last van de burgemeester en/of een politieambtenaar worden ingegrepen.

6. *De wolf heeft in Europa (nog) een beschermde status via de Habitatrichtlijn. Er komt vanuit diverse landen steeds meer druk om te kiezen voor een lagere beschermingsstatus. Zo zou in Frankrijk afschot vaker worden vergund als bescherming van prooidieren niet realiseerbaar is. Hoe kijkt GS aan tegen ruime afschotvergunningen mocht de wolf zich in onze provincie laten zien, inclusief een eventuele 0 optie?*

Antwoord

Gezien de huidige beschermde status van de wolf, zijn er op dit moment geen juridische mogelijkheden voor populatiebeheer. Bij acuut gevaar kan er worden opgetreden, zie ook het antwoord bij vraag 5. Wanneer het acute gevaar is geweken, is het enig beschikbare instrument een vergunning flora- en fauna activiteit, welke wordt afgegeven door GS. Dit proces vraagt om een zorgvuldige en nauwkeurige onderbouwing waar vaak veel tijd overheen gaat, voordat de vergunning kan worden afgegeven. In de Verzamelbrief natuur² van 29 augustus staatssecretaris Rummenie aan gegeven dat hij gaat uitzoeken hoe we sneller en daadkrachtiger kunnen handelen als er sprake is van aanvallen. Wij houden de ontwikkelingen m.b.t. het Europese voorstel om de beschermingsstatus van de wolf onder het internationale Verdrag van Bern te verlagen van 'strikt beschermd' naar 'beschermd' nauwlettend in de gaten. Ook ontwikkelingen binnen het Rijk en de andere provincies die reeds te maken hebben met de wolf en wolvenincidenten volgen wij nauwlettend.

7. *Zuid-Holland lijkt qua bevolkingsdichtheid, recreatie en toerisme geen habitat voor een wolf en/of wolvenroedel. Binnen afzienbare tijd zal de populatie toenemen met aantallen die zich niet verhouden tot de complexiteit als hierboven genoemd. Hoe ziet GS dit?*

Antwoord

Recent is door Wageningen University Research een habitatgeschiktheid analyse³ uitgevoerd om een inschatting te maken waar de wolven zich in Nederland zouden kunnen vestigen. Uit deze analyse komt naar voren dat het vanuit de ecologie bezien niet ondenkbaar is dat de wolf zich in -bepaalde regio's binnen- onze provincie kan vestigen.

² https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2024Z12685&did=2024D30923

³ Habitatgeschiktheid voor de wolf in Nederland : een modelanalyse <https://edepot.wur.nl/654770>

In ons provinciaal soortenbeleid is aangegeven dat het grootste deel van de provincie een landschap heeft dat door menselijk ingrijpen is gewijzigd (cultuurlandschap), waar niet alle natuurlijke processen doorgang kunnen vinden. Om balans te houden moet er vaak worden ingegrepen. Dit geldt voor het behouden van soorten evenals voor het beheren van soorten. Om conflicten tussen de aanwezigheid van wolven en andere maatschappelijke belangen te voorkomen én om draagvlak te behouden voor natuur grijpen provincies bij bepaalde situaties in op basis van het interprovinciale wolvenplan om daarmee schade/risico's te beperken.

Den Haag, 24 september 2024

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris, voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA mr. A.W. Kolff